

7/14176

T.C.
DEVLET BAKANLIĞI
(Sn. Dr. Cevdet YILMAZ)
Özel Kalem Müdürlüğü

Sayı : B.02.0.011/0795
Konu: Yazılı Soru Önergesi 7/14176

12 /05/ 2010

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi : TBMM Başkanlığı Kanunlar ve Kararlar Müdürlüğünün 03.05.2010 tarihli ve A.01.0.GNS.0.10.00.02-7/14176-22608/46723 sayılı yazı.

İlgi yazıda, Kırklareli Milletvekili Sayın Turgut DİBEK'in Bakanlığımıza tevcih ettiği 7/14176 esas sayılı yazılı soru önergesinin cevaplandırılması istenmektedir.

Soru önergesinde yer alan hususlar ile ilgili bilgiler ekte sunulmaktadır.

Bilgilerinize arz ederim.

Dr. Cevdet YILMAZ
Devlet Bakanı

EK:

1- Soru Önergesine ilişkin cevaplar (5 sayfa)

DAĞITIM :
Gereği :
TBMM Başkanlığına

Bilgi :
Başbakanlığa

T.C.
BAŞBAKANLIK
Türkiye İstatistik Kurumu Başkanlığı

Sayı : B.02.1.TÜİ.0.63.00.00-610- 138

12/05/2010

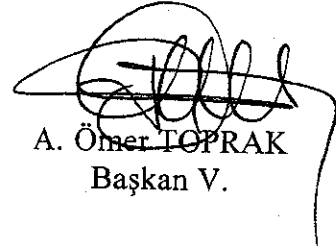
Konu : Yazılı Soru Önergesi

DEVLET BAKANLIĞINA
(Sayın Dr. Cevdet YILMAZ)

İlgi : 05/05/2010 tarihli ve B.02.0.011/0754 sayılı yazınız.

Kırklareli Milletvekili Sayın Turgut DİBEK tarafından Bakanlığınıza tevcih edilen 7/14176 esas sayılı yazılı soru önergesi için Kurumumuzdan istenilen bilgiler hazırlanarak ekte sunulmuştur.

Bilgilerinize arz ederim.

A. Ömer TOPRAK
Başkan V.

EK : Konu ile ilgili bilgiler (4.sayfa)

Yücetepe Mah. Necatibey Cad. No: 114 06100, Çankaya/ANKARA	İlgili Birim:	Basın ve Halkla İlişkiler Müşavirliği
Tel.: (0312) 410 04 10 (Santral)	Tel.:	(0312) 410 01 10 – 425 20 52
Faks: (0312) 425 33 87 – 418 11 82	Faks:	(0312) 425 20 53
İnternet Adresi: www.tuik.gov.tr	E-posta:	bhim@tuik.gov.tr

Kırklareli Milletvekili Sayın Turgut DİBEK tarafından Devlet Bakanı Sayın Dr. Cevdet YILMAZ'a tevcih edilen 7/14176 esas sayılı yazılı soru önergesi için Türkiye İstatistik Kurumu'ndan istenilen bilgiler.

Soru (1-3) - TÜİK verileri ile SGK'nın aynı döneme ait çalışan istatistikleri arasındaki yaklaşık 1 milyon 500 bin kişilik fark neden kaynaklanmaktadır?

- TÜİK neden yaklaşık 1 milyon 500 bin fazla çalışan olduğunu ifade etmiştir? TÜİK verilerinde çalışan sayısının fazla gösterilmesi gerçek işsizlik rakamlarının saklanması için mi yapılmıştır?

- TÜİK devletin resmi istatistik kurumu olduğunu unutarak, hükümetin resmi istatistik kurumu olarak mı görev yapmaktadır?

Hanehalkı İşgücü Anketi, örnekleme yöntemiyle seçilen hanehalklarına uygulanan bir çalışmadır. Bu çalışmada sorulan ayrıntılı sorular ile öncelikli olarak, 15 ve daha yukarı yaştaki fertlerin istihdamda olup olmadıkları belirlenmektedir. İşgücü anketinde kullanılan istihdam tanımı Uluslararası Çalışma Örgütü'nün (ILO) belirlediği tanımla tamamen uyumlu olup, "ücretli, maaşlı, yevmiyeli, kendi hesabına, işveren ya da ücretsiz aile işçisi olarak referans dönemi içinde en az bir saat bir iktisadi faaliyette bulunduğunu beyan eden kişiler" istihdamda kabul edilmektedir. Bu nedenle, söz konusu araştırmada kayıtlılık durumu çalışanların bir alt ayrıntısı olup, işsizlik rakamları ile doğrudan bir ilgisi bulunmamaktadır. Ayrıca TÜİK, 1988 yılından beri uyguladığı işgücü araştırmasında uluslararası standartlarda kullandığı istihdam ve işsizlik tanımlarında herhangi bir değişiklik yapmamıştır.

TÜİK işsizlik rakamlarını incelerken veya karşılaştırma yaparken dikkat edilmesi gereken en önemli hususlardan biri işgücü araştırmasında elde edilen istihdam rakamlarının sadece düzenli işyerlerinde çalışanları değil, evde, sokakta, pazar ve benzeri yerlerde çalışanları da kapsamakta olduğudur. Dolayısıyla, işgücü araştırması ile derlenen ve yayımlanan toplam istihdam verisi, herhangi bir sosyal güvenlik kurumuna kayıtlı olanlarla birlikte, herhangi bir sosyal güvenlik kuruluşuna kayıtlı olmayanları da kapsamaktadır.

İşgücü araştırması verilerine sadece ücretliler açısından bakılmak istenirse, Ocak 2010 döneminde ücretli ve yevmiyeli çalışanların sayısı 12 milyon 825 bin kişidir. Ancak, bu rakam yukarıda da belirtildiği gibi kayıtlı olsun yada olmasın tüm ücretli ve yevmiyeli çalışanların sayısını ifade etmektedir.

Sosyal Güvenlik Kurumu verileri ile TÜİK'in işgücü araştırması sonuçları arasında bir karşılaştırma yapılmak istenirse, işgücü araştırması sonuçları ile birlikte yayımlanan toplam ücretli sayısı değil, kayıtlı çalışan ücretli sayısı dikkate alınmalıdır. Ocak 2010 dönemi işgücü araştırması sonuçlarına göre, yaptığı işten dolayı sosyal güvenlik kurumuna kayıtlı olarak çalışan ücretli ve yevmiyelilerin sayısı 9 milyon 749 bin kişidir.

Dolayısıyla, veriler aynı standarda getirilerek Ocak 2010 dönemi için bir karşılaştırma yapılmak istendiğinde; aşağıdaki tabloda da görüleceği gibi SGK kayıtlarına göre 4a ve 4c kapsamındaki ücretli çalışan sayısı 11 milyon 99 bin kişi iken, TÜİK işgücü araştırması sonucuna göre kayıtlı çalışan ücretli ve yevmiyeli sayısı 9 milyon 749 bin kişidir. Yani, SGK verisi ile TÜİK verisi arasında sözü edilen rapordakinin tam tersi şekilde, SGK'na kayıtlı olanların sayısı işgücü araştırması sonuçlarına göre 1 milyon 350 bin kişi daha fazladır.

SGK			TÜİK HİA ücretli ve yevmiyeli çalışanlar		SGK-TÜİK HİA farkı
Toplam	4a	4c	Toplam	Yaptığı işten dolayı kayıtlı olanlar	
11 099 707	8 874 966	2 224 741	12 825 000	9 749 000	1 350 707

TÜİK tarafından üretilen istihdam rakamları, ancak yukarıda belirtildiği şekilde (kayıtlı çalışanlar ayıklanarak) SGK verileriyle karşılaştırılabilir. Dolayısıyla, bu ayıklama işlemi gerçekleştirilmeksizin yapılan karşılaştırma ve değerlendirmeler gerçek durumu yansıtmayacak, yanlış ve taraflı değerlendirmelere sebebiyet verecektir.

Rakamların ifade ettiği gerçek durum, sözkonusu rapordakinin bütünüyle tersi olduğuna göre, soruya da bu kapsamda bir yanıt vermek gerekirse; TÜİK'in işgücü anketinden elde ettiği kayıtlı istihdam rakamının, SGK verisinin altında olmasının çeşitli (olası) nedenleri söz konudur;

- Sosyal Güvenlik Kurumunda kişinin çalışıp çalışmadığına bakılmamaktadır. Primi ödenmekte olan herkes sisteme dahildir. Hanehalkı İşgücü Anketinde ise **yalnızca istihdamda olanların** yaptığı işten dolayı herhangi bir sosyal güvenlik kurumuna kayıtlı olup olmadığı sorulmaktadır. Yani **fiilen çalışmakta olan kişilerin** kayıtlılık durumları sorgulanmaktadır ve yayımlanan rakamlar bu kapsamı ifade etmektedir. Oysa bilindiği gibi ülkemizde fiilen çalışmadan da sosyal güvenlik kurumuna kayıt yapılabilmekte ve primleri ödendiği müddetçe bu durum bir sorun teşkil etmemektedir.

- İş kanunu kapsamında yer alan bir işyerinde 15 yaşını doldurmamış bir çocuğun çalışması mümkün değildir. Ancak 14 yaşını doldurmuş ve bunun yanında ilköğretimi tamamlamış çocuklar hafif işlerde (İş kanunu kapsamı haricindeki işyerlerinde) çalıştırılabilmektedir. Aynı zamanda 857 sayılı İş Kanunu'nun 4'üncü maddesine göre; "...Esnaf ve Sanatkarlar Kanunu'nun 2'nci maddesinin tarifine uygun üç kişinin çalıştığı işyerlerinde..." İş Kanunu uygulanmaz. Dolayısıyla çocukların çalıştırılmaları konusunda İş Kanunu'ndaki gibi bir sınırlama esnaf için

geçerli değildir. Bu durumda, bakkal-market-kasap-manav-terzi-berber-kuaför gibi esnafın yanında meslek öğrenmek için işe girenlere iki farklı kanun uygulanır. Esnafın bulunduğu ilçe veya mahalde 3308 sayılı Kanun gereğince açılmış Çıraklık ve Mesleki Eğitim Merkezi yoksa esnafılık faaliyeti konusunda sınıf açılmamışsa, Borçlar Kanunu'nun 318'inci maddesindeki şartları içeren Çıraklık Sözleşmesi yapılmalıdır. Bu sözleşme gereğince de çırak kaç yaşında olursa olsun SSK'ya sigortalı olarak bildirilmelidir. Ancak, işgücü araştırması **15 ve daha yukarı yaşta çalışanların** bilgisi alınmakta ve yine bu kapsamda yayımlanmaktadır.

- İşinden ayrılıp, prim ödemeye devam edenlerin SGK'na kayıtlılıkları devam ederken, işgücü araştırmasında kişinin kayıtlılık durumuna bakılmaksızın referans dönemindeki işgücü durumu araştırılmaktadır.

- SGK verileri, belli kanun ve mevzuata göre tutulmuş idari kayıtlar iken, TÜİK işgücü araştırmasında kişinin istihdamda olup olmadığı ayrıntılı sorgulandıktan sonra referans haftasında yaptıkları işten dolayı kayıtlılık durumu belirlenmektedir.

SGK ve TÜİK arasındaki farklılık ve bunun nedeni yukarıda kısaca izah edilmiştir. Her iki kurum da bu farklılığı ve nedenlerini iyi bilmektedir. Bununla birlikte, SGK her dönem işgücü anketiyle derlenen kayıtlı istihdam verilerini sektörler itibarıyla TÜİK'ten talep etmekte ve bu verileri kendi analiz ve raporlamalarında kullanmakta ve işgücü anketiyle derlenen kayıtlı/kayıt dışı istihdam verilerini tanımları çerçevesinde kendi iş ve politikalarında kullanmaktadır.

TÜİK işgücü verileri üretilen temel istatistik verilerden biri olup tüm diğer TÜİK çalışmaları gibi bilimsellik, güvenilirlik, şeffaflık, tarafsızlık prensipleri çerçevesinde ve dünya standartlarında üretilmektedir. Bu çalışmada uygulanan yöntem detayı ile kullanılan tanım ve sınıflamalar ayrıntılı olarak TÜİK web sitesinde mevcut olup, tüm kullanıcıların erişimine açıktır.

Soru (4) - TÜİK'in Ocak 2010 verilerinde köye dönüş yapan 697 bin kişi tarımda çalışıyor olarak gösterilmiş midir? Gerçekte 697 bin kişiden kaç tarım sektöründe çalışmaya başlamıştır?

TÜİK tarafından 15 Nisan 2010 tarihinde yayımlanmış olan 2010 Ocak dönemi işgücü istatistikleri haber bülteninde yer alan ifade aşağıya olduğu gibi alınmıştır.

Tarım dışı istihdam 592 bin kişi artmıştır.

2010 yılı Ocak döneminde istihdam edilenlerin sayısı, geçen yılın aynı dönemine göre 1 milyon 289 bin kişi artarak, 21 milyon 162 bin kişiye yükselmiştir. Bu dönemde, tarım sektöründe çalışan sayısı **697 bin kişi**, tarım dışı sektörlerde çalışan sayısı **592 bin kişi artmıştır.**

Burada tarım sektörü istihdamının 697 bin kişi artmış olduğundan söz edilmekte olup, bu 697 bin kişinin köye dönüş yapan kişiler olduğuna dair hiçbir ifade yer almamaktadır. Bu tamamen diğer kullanıcıların yorumudur.

Ayrıca, işgücü anketinde hiç kimse köyde oturduğu ya da köyüne döndüğü için doğrudan tarım sektöründe istihdam ediliyor varsayılmaz. Yaşadığı yer her neresi olursa olsun, kişinin çalışıp çalışmadığı, sorulan sorularla belirlenmektedir. Ancak, son iki yılda yaşanan ekonomik gelişmeler nedeniyle, kentte veya kırdaki tarım dışı sektörlerde çalışırken işini kaybetmiş olanların, yeni bir iş buluncaya kadar geçen sürede mevcut olan aile tarım işletmesinde çalışmayı tercih ettikleri ülkemiz açısından bilinen, beklenen ve 2001 yılında da kendini göstermiştir bir sosyal olgudur.

